

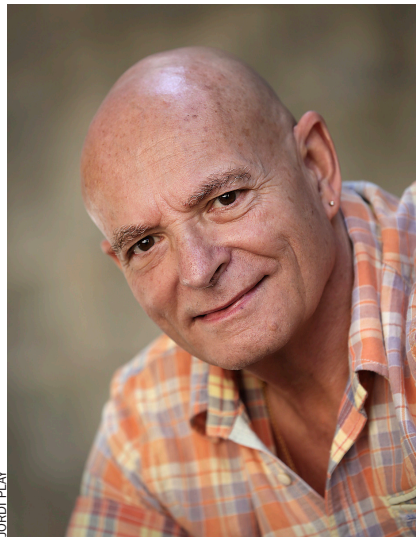
“Amb la caiguda de l'URSS, molts nens es trobaven en abandonament total”

Per què un llibre sobre l'adopció del vostre fill a Rússia? Quin interès hi veieu per als lectors?

—Es barrejaven diversos factors. Per un cantó, el fet que jo sóc periodista, estava fent de corresponsal a Rússia i volia ser pare. Les circumstàncies m'havien portat a conèixer un nano de deu anys en situació de desprotecció i jo vaig entendre que podia ser el seu pare. Per entendre'ns, em vaig tirar a la piscina, però com també fan la majoria de pares biològics, que senten aquesta necessitat. A més, això passava en un moment interessant del segle XX, que era l'ensorrament del comunisme i de la Unió Soviètica. Som al 1993 i, per tant, la Unió Soviètica ja havia desaparegut i s'estava donant a preu de saldo tot el que havia estat la propietat soviètica. També s'estava esmicolant un projecte humà que havia creat il·lusions durant tot el segle XX i s'extingia un model social que havia estat interessant per a molta gent—fins i tot mesiànic. Era important la voluntat de ser pare; era important que el meu fill existia; era important aquell context i era important un fet que, a partir d'aquell moment, establiria una família monoparental i, a més, una família amb un pare gai. En aquell moment jo no podia dir-ho obertament en públic perquè estava tramitant l'adopció del meu fill des de Barcelona i les coses no estaven igual ara que fa vint anys.

—Quina és la importància del context històric?

—Tot allò que hi havia d'esperança per a una vida millor—la utopia que havien tingut dues generacions; en aquest cas la dels avis del meu fill— s'estava enfonsant. A més, la generació dels pares de l'Alioixa—que era la meva generació— havia caigut en el més absolut menfotisme, desesperança, apatia i, en aquest cas concret, també en l'addicció a la vodka. Amb prou feines es podien cuidar ells mateixos. No podien cuidar

El periodista i columnista d'EL TEMPS Llibert Ferri explica en 'Viatge a Moscou' com va decidir adoptar un nen rus fa vint anys, quan era corresponsal de TV3 a la capital russa.

un nano de deu anys que necessitava una família, estímuls i certes. Per tant el context històric pesa molt també en la meva decisió.

—Voleu dir que aquesta destrucció de la Unió Soviètica afectava directament els pares del nen?

—Els afectava en la mesura que no es pot viure en una situació en la qual hi ha un 2.500% d'inflació—com es va arribar—; on no es pot confiar en els estalvis perquè no sols es devaluen d'un dia per l'altre sinó que no pots confiar

en els nous bancs que sorgeixen, encara que hi posis divisa, perquè poden desaparèixer en una setmana. A més, tot el model social s'esmicola i se subhasta a preu de saldo. Això crea, en la societat, una depressió. Una depressió econòmica equiparable a la Gran Depressió dels trenta als Estats Units i a Europa o a l'Alemanya de la República de Weimar, on es van ensorrar les classes mitjanes, tota la cultura quotidiana i les relacions interpersonals. De vegades, en un sentit molt negatiu, però de vegades també en un sentit positiu, perquè els humans donen el pitjor però també el millor de cadascú.

—Vint anys abans no hauria passat?

—Vint anys abans l'Estat feia de coixí. Començava a haver-hi esclatxes a l'estructura del sistema social però les grans esquerdes es fan evidents a partir del 1982, quan va quedar palès que la comptabilitat oficial soviètica manipulava les dades d'inflació, de renda per habitant, de PIB i del que vulguis. Quan passa això, vol dir que tot s'està enfonsant. És un model econòmic que s'extingeix i un Estat que, pel que fa a estructura territorial, entra en una fase de descomposició i Estat fallit.

—Això era, doncs, després de la perestroika...

—Sí, quan jo vaig a Moscou amb la idea de quedar-m'hi una llarga temporada és el març de 1993. Arribo, m'estic amb la meva col·lega d'*El País*, Pilar Bonet, que encara hi és. M'acull a casa seva una temporada i m'hi dedico a buscar un lloc. De seguida vaig trobar una casa on l'àvia de l'Alioixa llogava una habitació. El que no sospitava és que allà vivia l'Alioixa. És cert que va ser ell qui em va obrir la porta el primer dia, però la seva àvia m'havia dit que els seus pares estaven separats i que el nen només es quedava de tant en tant. Això era mentida perquè ell sempre era allà perquè hi havia una desprotecció total per part dels pares.

—Enmig de la vostra situació de corresponsal us trobeu, doncs, amb una història personal, que és la del vostre fill.

—Sí, i forma part de la història social i humana que en aquell moment es viu a Rússia: a molta gent li tremola el terra sota els peus i molts nens es troben en abandonament total —o en abandonament parcial i intermitent com era el cas de l'Alioixa— i tot això formava part de l'ensorrament del poder adquisitiu de la classe treballadora russa. Quaranta milions de persones al llindar de la misèria absoluta. I la classe mitjana —com la de l'àvia de l'Alioixa, que parlava idiomes, treballava de traductora del Comitè Central del Partit Comunista i era vídua d'un diplomàtic— també va caure en la misèria. En aquells moments a Rússia —la Federació Russa, exclusivament— ens trobem una població de 150 milions de persones, dels quals 40 milions estan en la més absoluta misèria; cent milions de persones precàries, i només 10 milions de persones de gent que tenen per anar tirant —classe mitjana benestant— fins als molt rics.

—L'adopció no va ser un camí de roses.

—La vaig fer a Barcelona al cap de tres anys. No va ser fàcil, tot i que la família m'havia delegat la tutela de l'Alioixa —tant els avis com els pares no em van posar cap impediment— i davant de l'autoritat russa es va aixecar acta que jo sóc tutor del nano, que me l'enduré a Barcelona i tindrà cura d'ell. Aquesta documentació és traduïda per l'Ambaixada espanyola a Moscou, queda registrada i, quan arriba a Barcelona, l'autoritat autonòmica encarregada dels serveis a la infància no reconeix res de tots aquells papers. Crec que ho van fer perquè no hi havia casos precedents però el seu comportament és tancar-me les portes. Fins i tot no em reconeixen que hi havia una autoritat superior —l'espanyola— disposada a tramitar tot el procés per la via del jutjat de família. El que no podien fer és aturar tot el procés, esdevenir l'administració catalana la tuteladora del nen i declarar-me a mi família d'acollida, com les famílies que acullen nanos durant dos o tres mesos a l'estiu. Una situació surrealista. Finalment l'acumulació d'errors per part de l'administració autonòmica i el bon ofici del meu advocat van desbloquejar

el procés, els papers es van portar al jutjat i al cap de sis mesos tenia la pàtria potestat.

—Llavors esdeveniú família monoparental. Va ser més difícil per a vos ser pare que per al vostre fill adaptar-se a Barcelona?

—L'Alioixa és una esponja per al coneixement dels idiomes. Va anar a una escola pública, va entrar al sistema d'immersió lingüística i s'hi va adaptar ràpid. Abans de venir a Barcelona, precisament perquè tingués un passaport, l'havia fet venir en un programa de colònies estivals i havia estat amb una família catalanoparlant d'Alcúdia de Crespins. És a dir, que el primer català que va escoltar, a banda del meu, va ser el de l'Alcúdia. Per a ell, tenir un pare i arribar a Catalunya no va ser gens difícil perquè era el que necessitava: tenir una família i un context quotidià, humà i ciutadà d'estabilitat. S'hi va adaptar immediatament. Jo vaig haver de començar a ser pare de debò —pràcticament ho havia estat des que vam començar a conèixer però ara vivíem sols— i a organitzar-me de cara a la feina, sobretot amb els tornos de nit... Va ser complex però no va ser complicat ni difícil. Recordo amb molta estima aquella etapa perquè vam ser molt feliços adaptant-nos tots dos a la vida de família.

—Per què l'heu escrit ara? Ell deu tenir trenta anys...

—Sí, trenta. Precisament perquè han passat vint anys. Jo havia pensat que, en algun moment, ho hauria d'escriure.

No sabia quan. En un viatge a Lisboa em va venir aquesta idea i hi vaig pensar molt. Això era el 2006. Han passat vuit anys i moltes coses: he deixat TV3, sóc periodista *free-lance* i tinc un altre tipus de vida. Quan vaig trobar el moment propici, vaig començar a desclassificar records, mirar notes i quaderns. Vaig decidir que no podia ser massa descriptiu ni massa històric ni massa periodístic. Havia de tenir unes equidistàncies, com a relat intimista, però alhora explicació del context. Crec que he aconseguit aquest equilibri i n'estic satisfet. És una història humana, d'un pare solter, d'un pare gai.

—Tot acaba amb un ensurt. Els metges li troben un tumor al fetge a l'Alioixa i patiu perquè no sigui maligne. Per sort no ho és. Això us ha fet escriure aquest llibre d'una manera diferent?

—Primer se'm van passar les ganes d'escriure. Ja tenia tota l'estructura feta però vaig trigar a posar-m'hi. Mig any després m'hi vaig decidir i el vaig acabar, incorporant-hi, al final, aquest annex. Però ho escrivs d'una altra manera. Si no hagués passat això, hi ha coses que serien diferents. El temor a la pèrdua, tal com l'expresso jo, no hauria sigut igual. Moltes de les idees que tenia d'expressió de sentiments com a pare se'm van aguditzar. És un d'aquells moments que el teu compromís com a pare —tot i que sigui sempre incondicional— el renoves fermament.

Alex Milian